

Л Е Н І Н І ТЕПЕР ЖИВІШИЙ ВСІХ ЖИВИХ

Володимир БАЗИЛЕВСЬКИЙ.

Допоки квітну на Землі.

О скільки сніва в його очах живих
З лукавкою мудрою такою!
Щі смерті,

ні сльоті,
ні супокою
Не погасити тих очей ясних.
Як материнська усмішка м'яка,
Живе в душі той погляд з-під дашка,
Той дерзновенний погляд не погас

Під бурями крутого повсякдення,
Він совість наша, віра і знамення.

Він — патра та, що зігрів нас.
Світлиця йому — допоки квітну
Полум'янітні жадібно по світу.

Полум'янітні загідному квітну
На цій землі, що висончена ним,
А нам щодня під стягом гомінки
Іти в його живущі заповіді.

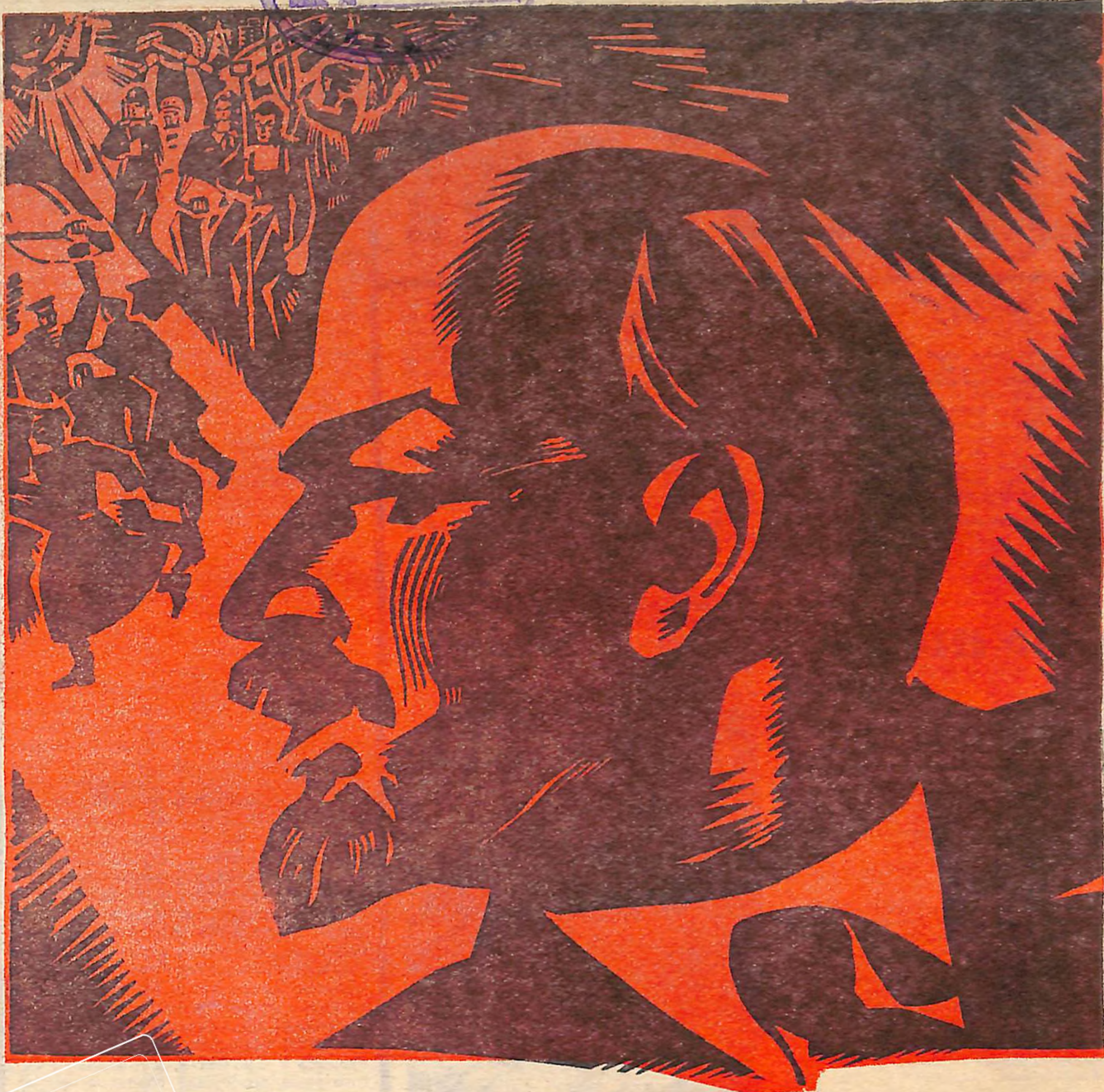
І відчувати поряд повсякчасно
Його обличчя, думки і прекрасне.

Його обличчя в дивній тліні,
Що невіддально золотим багетам,
Як той портрет, де погляд з-під кашкета,
Спобережу у серця глибини.

Прямлю жист його і прямоту,
І ту його — найвищу висоту!

Гортає Час бурі томи століть,
Моя аркуші байдужою рукою,
І він стоїть в буремній неспокої
Над часом і над простором стоїть.

По всіх усюдах чує в повсякденні —
Стовпний світ гримить урочо —
ЛЕНІН!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМУНІСТ

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XI

№ 47 (1215).

ВІВТОРОК

21 КВІТНЯ

1970 р.

Ціна 2 коп.

НА ПРАПОРІ ВІКУ

Прапори розбризкалися трояндами.
Ті троянди розцвіли у наших душах.
Спомини — багряними армадами.
Хто їх на планеті синій рушить?
Розпластали срібні крила хмар.
У високім небі — слід орла...
...Революція народжувалась яро
І до перемги з Іллічем ішла
Гей, роки, обвітрені до крику,
З ріками, із битвами і з кленами.
Чуєте, як б'ється в грудях віку
Сонячне безсмертне
Серце Леніна!

Володимир БОНДАРЕНКО.

ЗАВТРА увесь світ святкуватиме
Його, Ілліча, день народження,
Його сторічний ювілей. Світ
людей трудящих, світ правди і
боротьби за людську правду, світ-

У квітневому масві червоних
полотнищ чуємо Ленінове ім'я.
Воно на устах ветерана партії,
якому сьогодні вручили ювілейну
нагороду, на устах в молодого

рити свій крок з безсмертними
ленінськими заповідями.

Так, в цей урочий час свої-
ми ділами, своїми помислами ми
стверджуємо:

— Крок наш — по Іллічу.

Він у гомоні зеленого поля і за-
водського верстата, в студентсь-
кій аудиторії і на далекій прикор-
донній заставі, у кресленні кон-
структора і живому поетичному
слові.

Складаючи клятву на віристь
ідеям Леніна, ідеям партії, ми го-
воримо слова, що стали крила-
тим покликом, що йдуть від са-
мого серця трудящого люду зем-
лі, що звучать священною обіцян-
кою нести у віки червоний рево-
люційний стяг, ми говоримо міль-
йонголосо:

ЛЕНІН З НАМИ!

ВІЧНЕ ДЖЕРЕЛО

творець, світ-борець за ясну люд-
ську долю.

Цьому світові Ленін віддав до
останку буремне своє життя, кли-
кав цей світ на вітри революцій,
кликав до кипучої роботи задля
перемоги світла над темрявою,
свободи над рабством, задля пе-
ремоги нового життя де, господар-
ем і творцем є робоча людина.

машинобудівника, що завтра, у
сотий день ювілейної трудової
вахти, працюватиме на зеконом-
лених матеріалах, на устах щасли-
вої дівчинки, якій перед пам'ят-
ником вождя вперше пов'язують
червоний галстук — символ спад-
коємності і єдності революційних
поколінь.

І повторюють радянські люди
ім'я Леніна, перш за все, щоб зві-

На знімку: бригада токарів Галини Лузан.

Фото В. КОВПАКА.

В П И С А Н О В Ж И Т Т Я

Трудовий звіт — це не
чисто списаний аркуш па-
перу з гарно закруглени-
ми фразами. Мова звіту
— це мелодія верстата, ритм молота, вагомі літери
готової продукції. Такий звіт готували тисячі і тисячі
молодих кіровоградців до Ленінського ювілею.

«Кожен член бригади:

— навчив двох молодих робітників цеху професії
токаря;

— оволодів суміжними професіями свердлуваль-
ника та фрезерувальника;

— здає продукцію з першого пред'явлення;

— успішно здав Ленінський заліз, а в день Всесо-
юзного суботника виконав півтори виробничі норми;

— в день 100-річного ювілею В. І. Леніна працю-
ватиме повністю на заощадження матеріалів».

Так звітує в переддень Ленінського ювілею ком-
сомольсько-молодіжний колектив токарів механо-
складального цеху № 3 ордена Трудового Червоного
Прапора заводу «Червона зірка», очолюваний Га-
линою Лузан. Колектив токарів — один з кращих на
заводі. Програму п'ятирічки ним завершено в грудні
1969 року, а завдання першого кварталу ювілейного
року перевиконано в півтора рази. За підсумками
соціалістичного змагання колектив токарів визнано
«Кращим комсомольсько-молодіжним».

Іменем

—1.

Б УЖА ця розмова, коли Валерій закінчив семіричку.

Іван Денисович мав що розповісти про себе. Він, колишній учитель української мови та літератури, потім — рядовий борець Червоної Армії, а невдовзі — комсорг полку, комсорг артилерійської бригади, секретар парторганізації дивізіону, після війни — пропагандист полку. В Олександрію повернувся майором запасу. Працює інструктором мисливського парку, старшим інспектором відділу кадрів електромеханічного заводу...

КОМУНІСТ—СИН КОМУНІСТА

— Комуністи повсюди там, де найтяжче.
— Я, мабуть, так не зможу.
— Щоб прийти всі порони до свого найвищого берега, треба постійно вчитися, Валерику.

—2.

Перед випускним вечором у десятирічці:
— Я оце слухав виступ поважної людини, Гарні слова. Але чому цю людину не поважали?
Іван Денисович:
— Про людину міркують не по тому, що вона про себе говорить і думає, а по її ділах. Ленін так твердив. А ще запам'ятай: бути свідомим промислом для інших, самому вивчати світ — ось щастя для людини, якого тільки вона може сягнути.
— Це ж — Ленін?
— Державинський.

—3.

Про це запитували майже кожного випускника:
— На кого ти хочеш бути схожим?
Валерій Баштавенко відповів:
— На свого батька.
— Чому?
— Бо він завжди вчився чогось нового, борючись за мене, хороше. Він — комуніст.
...Перші самостійні кроки Валерія Баштавенка. Учень, профтехучаща, Служар шахти. Електрослужар електромеханічного заводу. Нарешті — гірничий інститут, факультет автоматики і телемеханіки. Він тут — заповідний студент.
І ось знову відомо, в Олександрії на рідному заводі. Посада — інженер ВТК.
Знову серйозна розмова батька з сином, комуніста з комсомольцем.
— Що далі, Валерику?
— Я люблю свою роботу. І хочу стати справжнім конструктором. Ще б аспірантуру...
— А ти працюєш. І пізнаєш самого себе сповна.
Отже, робота. Налаштування станцій, перевірка систем електропередач, свої зміни в деяких конструкціях. Перші пропозиції, винаходи. Перші слова похвали вже досвідчених заводських інженерів.
— Валерій Баштавенко змінив схему конструювання станцій БРТ. Тепер їх налагодження скорочено на дві години щодоби.
А це науково-дослідна робота. І дві-три го-

дини свого вільного часу для дипломантів Олександрійського індустріального технікуму. Валерій допомагає студенту-заочнику Віктору Бечинському, керує переддипломною практикою Надії Зуб, котра просиджує в лабораторії з іншими студентами...

—4.

...Він розхвалюваний:
— Гату, я подав заяву. У партію.
Батько поділяє радість з сином.
Ще б пак, він, Валерій, стане комуністом у квітні, коли радянські люди святкують ювілей Ілліча.
— От бач, а ти зазирив мені, що я став комуністом в перші роки війни, перед бом. Тепер зазирю тобі. Бо в такому віці я зробив значно менше, ніж ти.
Іван Денисович думає про сина. Він вже інженер, якого шанують на заводі. Він член ради молодих спеціалістів, комсомольський активіст, пропагандист.

...Цілий тиждень вони були вдвох. Разом на комуністичному суботнику, разом працювали — садили маляну і суницю. Разом були на урочистому вечорі трудящих заводу, присвяченому 100-річчю з дня народження В. І. Леніна. І Валерій перший вітає батька з нагородою. Сюди вони разом уносять свою домашню бібліотеку. В окремій шафі складають книги Ілліча. Тут вони збирали твори В. І. Леніна. Валерій кладе на стіл кілька книг. Ненадовго з однієї випадає невеликий аркуш паперу. Там напис: «...бути свідомим промислом для інших, самому вивчати світ — ось щастя для людини».

М. ШЕВЧУК,

спецкор «Молодого комунара».

На фото: першим вітає Івана Денисовича з нагородою Валерій.
Фото Ю. ЛІВАШИНКОВА.

ЛЕНІН У МОЄМУ ЖИТТІ

Тільки шляхом батьків

Скільки я себе пам'ятаю, він завжди був у нашій сім'ї. У дні свята і торжества, сімейних і тих, що виходили за поріг нашого дому на вулицю міста. Присідаючи обережно до шкільного костюма мій дід Омелян Костянтинович Булах орден з шишкетом

Володимира Ілліча, значить...
— Святий? — питаю.
— Святий, велике свято, — даєшть обов'язково.
І під розповідати про свою юність у перших комсомольських осередках 20-х років, чи про те, як починав свій шлях подальшійшій

ЛЕНІН У МОЄМУ ЖИТТІ

Тільки працювати...

Наслідуювати Леніна. Це не тільки моральне право, а й обов'язок кожного радянського громадянина. В моїй нагрудній кишені — червона книжечка члена ВЛКСМ з шишкетом пайдоржної людини.

Чим я можу наслідувати Леніна?
Пам'ятаю, якось читав спогади про Ілліча. Врізався в пам'ять епізод, коли в 1920 році делегати IX з'їзду партії анулювали поодинокі п'ятидесятірчя. Людина великої скромності, Володимир Ілліч запропонував за краще говорити про насувні питання радянського будівництва і інших працівників.
Отже, праця. Кожна людина, де б вона не працювала, повинна вчитися, працелюбності і працездатності у Леніна.
Я вже два роки працюю в другій бригаді нашого колгоспу. Воджу трактора, візку сідаю на кермо комбайна. Минулого року своїм «СК-1» скоїв 130 гектарів і намолотив 3397 центнерів зерна. В змаганні на кращого молодого комбайнера району вийшов на перше місце. Звичайно, це не такий уже і великий успіх. Але свідомість того, що моя праця є частиною всенародного походу до достатку, окрилює, дає сили перебороти будь-яку трудність.

Павло СОКОЛ,
механізатор колгоспу імені Шевченка,
Новгородківський район.

Вулиця імені П'ятидесятірчя Жовтня.

Я зустрів людину...

В ІЛІЧНЕ, я й не сподівався, що того року буду в столиці. Вийшло все так: мене поранило на фронті, я потрапив у смоленський шпиталь, а по виліченню військове начальство командувало мене в Петроград. Це було на початку квітня 1917 року.

2-го квітня я уладнав свої справи і хотів ввечері їхати назад, та товариші з бронедивізіону, де я почував, порадили затриматися ще на добу: у столицю з еміграції мав повернутися Володимир Ілліч Ленін.

Ленін!
Ввечері 3-го квітня я був на площі біля Фінляндського вокзалу. Вся площа була щільно забита натовпом з робітників, солдатів і матросів.

Чекаємо. Нарешті прокотилося: «Прибув поїзд!» Члени ЦК партії, представники Петроградського комітету зустріли Ілліча на пероні вокзалу. А коли Ленін вийшов на площу, робітники, солдати, матроси підхопили його на руки і понесли до бронзовика. Таким і запам'ятав я його назавжди: у розстігнутому пальті, з кепкою у руці стояв він у промені прожекторів, і його голос лунав, наче голос самої історії.

ЛИШИВСЯ я у Петрограді ще й 4-го квітня. Мені пощастило побувати на зборах більшовиків, учасників Всеросійської наради Рад робітничих і солдатських депутатів. У цей день В. І. Ленін виступив на зборах з доповіддю «Про завдання пролетаріату в даній революції». В ній Ілліч виклав свої «Квітні тези», які озброїли партію науково обґрунтованим планом боротьби за перехід від буржуазно-демократичної революції до соціалістичної. У цьому виступі Ленін запропонував змінити назву партії, бо продажні вожді соціал-демократії підло зрадили справі соціалізму. Партію треба назвати Комуністичною, бо кінцевою метою пролетарської партії є побудова комуністичного суспільства.

Промова вождя справила на всіх нас, присутніх, величезне враження. Повернувшись у Смоленськ, я докладно і багато разів розповідав солдатам про те, що чув від Леніна.

Весною 1918 року ЦК партії і Радянський уряд на чолі з В. І. Леніном переїхали в

Москву. Час тоді був небезпечний — навколо Москви шугали десятки контрреволюційних банд. Одного разу (я тоді з квітня 1917 року служив у Москві) мене викликали члени Реввійськбюро Уніахт і Подвойський і запропонували на протязі 20—25 днів сформувати загін для боротьби з бандами. Такий загін був створений в кількості 323 чоловік. Він був грозою для куркульських і есерівських банд у Московській і Тверській губерніях.

Довелось загонувати і в самій Москві. Сталося це в липні 1918 року, коли в столиці спалахнув есерівський заколот. Ми були тоді в Твері, де одержали шифровану телеграму. негайно вирушили до столиці. За п'ять кілометрів зупинилися. Я прибув у Кремль, де був присутній на нараді. В ній брали участь Ленін, Держинський, Свердлов, Подвойський та інші товариші. По розпорядженню Леніна в Муром, до командира полку латиських стрільців, був посланий гієсь. А я повернувся в свій загін. У Москву ми прибули разом — полк латиських стрільців, батальйон чомовців і наш загін. Силою зброї з заколотом було покінчено.

СВОГО життя В. І. Ленін не уявляв без тісного, безпосереднього спілкування з робітниками. Він часто приїмав у себе делегації, сам приїздив на заводи.

30 серпня 1918 року Володимир Ілліч приїхав на завод Міхельсона. Саме в цей день я був там — разом із зовнішнім командиром, угорцем Янусом Коначем, одержував з ремонту два кулемети. Ми слухали промову вождя, в його словах відчувалась нескінчена віра у перемогу над внутрішніми і зовнішніми ворогами революції, над розрухою.

Як відомо, Володимир Ілліч не любив, коли його охороняли. Був Ленін без охорони і того разу, і коли він вийшов у двір, есерка Каплан висрілила у нього. Ілліч був тяжко поранений. Обурені робітники готові були розтерзати підлу есерку. Але Ілліч, незважаючи на біль, вигукнув, щоб робітники не чинили самосуду, бо в Радянській Росії є революційний трибунал...

Через кілька днів я вийшов на фронт. Пам'ятаю, як пильно стежили ми за здоров'ям вождя, як радісно було нам, коли він поправився і знову став до керма Радянської держави...

Чотири рази я бачив Ілліча. На все життя запам'ятався мені його світлий образ. І як старому члену ленінської партії мені сьогодні дуже приємно усвідомлювати, що воля Леніна, думка Леніна живе в зверненнях партії, в героїчних ділах народу нашого.

М. СТЕПАНОВ,

член КПРС з 1947 року.

Вашим

В ОНИ СТОЯТЬ на полиці, мов набір в обіймі. І кожний несе ні з чим нерівнянну силу творення світу нового, мудрість незвідану.

У свій час англійський громадський діяч і публіцист Айвор Монтегі говорив, що «написане Леніном — не архів, а арсенал». Коли настає час бити, ми гортаємо сторінки його книг точно так, як перед атакою набиємо патронами кулеметні стрічки.

Гортали вчора і позавчора, сьогодні теж гортаємо, щоб мудрістю Леніна збагатитися на дорозі у світлодення. Само тому я й не помітив на полицях багатьох томів повного зібрання творів Ілліча і запитав чорняву бібліотекарку Таїсу Козіну:

— Хто вони, моєді люди, що себе «під Леніном» чистять? Якими творами найбільш цікавляться?

І на стіл лягли формуляри. № 477 — це Ольга Тесля, 20-річної хімлаборантка. Останній запис — том 29-й. Видно, дівчина перед суботником пірнула ще раз проінтуївати «Великий почин». Заради взяла і короткий біографічний нарис про Ілліча.

Цей же томик записано і в формулярах № 191 та № 1103 двадцятирічних Людмила

Орловської, яка працює оператором у районному відділенні «Сільгосптехніки». І Валентина Груденко — старшого інспектора бюджету. Цією працею зацікавилася, як свідчить формуляр № 637, і деп'ятикласниця Людмила Колесник.

Формуляр № 620, 25-річного старшаря міжкозгоспної будівельної організації Івана Дурди. Запис: «В. І. Ленін. «Про лозунг» Сполучених Штатів Європи». № 929 Ка-

тувала. — каже дівчина. — Будь-ласка, підсуньте спогади про Леніна.

Лілія Болтан, саме так звали дівчину, — першокласниця Компаніївського веттехнікуму.

— Що мене привагує до ленінських праць, питає? Прагнення знати життя, — каже неквалятивно, з паузами, відшукуючи потрібні слова. — життя сьогодні, вчора і завтра.

...Володимира Лисюка, 25-річного муляра, і загавтвала. — каже дівчина. — Будь-ласка, підсуньте спогади про Леніна.

Лілія Болтан, саме так звали дівчину, — першокласниця Компаніївського веттехнікуму.

— Що мене привагує до ленінських праць, питає? Прагнення знати життя, — каже неквалятивно, з паузами, відшукуючи потрібні слова. — життя сьогодні, вчора і завтра.

В. ЦВЯХ,

спецкор «Молодого комунара».

смт. Компаніївка.

ТВОРИ. ТОМ...

терини Крупки (їй двадцять один рік, медсестра), — том двадцять другий і двадцять шостий. № 949 дев'ятикласниця Вікторія Маслюкова — томи двадцять четвертий, двадцять п'ятий і двадцять шостий.

Формулярів ціла гірка... Заходить до бібліотеки висока дівчина і кладе на стіл «Завдання Сілок молоді».

У період Ленінського заліку комсомольці найчастіше просили саме цю працю, — тихо пояснює мені завідувача абонементом Ольга Рибка.

— Прочитала і законспек-

вдома. Він саме зипав втому днів. Через хвилину запросив до світлиці.

— Коротко відповісти важко, — замовк і задумався. — Для чого вивчаю? Щоб знати революцію, діти в революцію далі. От бачите, все-таки переїшов на парадний тон. Не знаю, як простіше сказати... Одним з перших слів, які навчався в історії, було: «Ленін», першим — «мама».

Куди це ти так зарання зібрався? — спитала в бокі Пруха, побачивши, що чоловік норовно податися із хати.
— Не бери. Я зараз. — А самаштував іришки і цигарки в кишеню.
Жінка готова була розрядитися словесною бурею, але чоловік вже в слід прохолонув, і вона тільки сумно подивилася йому в слід. «Ех, Іване, Іване... Сила б тобі трохи в твої руки. То хіба ти не гасар би ще на тракторі? Не уступив би Миколи Бурданову і Гришкові Дашенку. Та й Валерію Козаченку і Віткови Костенковому. Хоч вони хлопці в працьовиті. Он і солдатських гімназійок ще не пегали покидати, а вже пішли в тракторну. Ти ж так колдєс. Тільки-но прислали в наше Ераделово першого трактора — так і побіг проситися...»
А Іван Пилипович Прухак вже пострічав Андрія Романовича Чабаненка — такого ж, як і сам, одного з перших організаторів колективу.
— Куди ви прямуєте? — радо привітав.
— Та, мабуть, туди, куди я ти. У райовий стан. — З лукавничкою подивився на старого друга.
Той багатозначно хихикнув і перелік розмови на інше.
— Так що, завтра концерт дивитимеся?
— Кажуть, під новий баян висту-

натимуть. Подарували їм, молодим, від району як переможцям у цьому році.
— Варто, варто. Гарно співає і танцює наша молоддь.
— Та й працюють не гірше. Чув я, що Олександр Мусійович — директор школи — спеціально підраховував і виїхав, що 900 гектарів артільної землі обробляє тільки молоддь. Він історію нашого Ленінового містечка.
— Ажж. Кажуть, чисто засипали школу листами. Навіть, з Угорщини і Чехословаччини пишуть. Все допитуються: чому і коли наше село стало Леніновим називатися. Та який воно було і який стало.
— А я ж то й думаю: навіщо він у мене розпитував? «Розкажіть, каже, Іване Пилиповичу, як тракторна бригада колективу імені Держжизського організовувалася?» Розповім, як одержали перший трактор...
— А ТЕПЕР — до двох тисяч гектарів землі. Ну то й техніки ж. Не десь борі, як ми тоді мали. А шістнадцять тракторів. Чи скільки? Іван Бурда оце хвалився...
— О, про вовка промовка, — в один голос дідуся.
Із свого двору якраз виїхав тракторист Іван Іванович Бурда із своїм сином Миколою, теж трактористом.
— А що, про мене мова? — подивився Іван Іванович.

ПЕРШЕ, ДРУГЕ, ТРЕТЄ...

— Не зовсім про тебе. Це ми розговорились про машинно-тракторний парк колективу. Та не пригадаємо ще тієї цифри, — пояснив Андрій Романович.
— Шістнадцять тракторів, чотири зернових комбайни «СК-4», два кукурудзобиральні, два бурякобиральні, ну, і інша там різна техніка, — відчеканив Іван Іванович. — Це небагато. Інші колективи куди більше мають. Але ж артіль наша невеличка.
— Артіль малесенька, — та удаленька, — ніби образився Андрій Романович. — Який ви в минулому році врожай збрали?

— Пшениці по тридцять шість з дошовною центнерів, буряків — по 270, — відповів Бурда.
— Тепер мода зміна нас підганяє, — знову Іван Іванович. — Сірбу у цій році доручають тільки молодим, солдатам вчорашнім. У хлопців аж руки чешуться до роботи. Правда ж, Микола? — підштовхнув сина.
— Правда. Але твій «Т-38» теж підключать до нас.
— Згоден. Тільки тоді і в свій хор мене приймайте, — підмав на слові сина Іван Іванович.
— То тоді може й нас можна? — діди тут, як тут.

Микола засміявся:
— Треба порадитися. Можливо, а справді створимо хор ветеранів... Вони йдуть селом — перше, друге і третє покоління хліборобів, яких Ленінова правда зробила господарями землі, творцями краси і достатку. А ще скільки поколінь Ащме щею сільською вулицею — з Ленінового правдою!

Г. ПРОКОПЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».
с. Ленінове,
Маловисківського району.

КОЖНОГО РАНКУ прокидаються майже одночасно. Семидесятирічному Григорію Ісаєвичу Котляревському не дають спати старі рани, ще з громадянської війни. Та і спомини наплавляють на колишнього червоноармійця першого Єлисаветградського караульного полку, як сві хвилі.

Одні приносять дні безрадісного дитинства дореволюційного Єлисаветграда, коли маленький Гриша після двох років відвідування казенного училища № 2 змушений був на цьому закінчити свою освіту, бо після смерті батька сім'я Котляревських не в змозі була платити за навчання в так званому державному училищі.

Друга хвиля приносить буремні роки громадянської війни, коли 19-річний комсомолец Григорій Котляревський з рушницею в руках відстоював молоді країну Рад.

Чотирма поверхами вище щоранку о сьомій годині піднімається з ліжка трирічний Вадим Чернега і одразу ж запитує в мамі:

— Татко вже пішов на роботу?
— Так, — посміхається Галина, — знову ти проспав.

А батько, молодий комуніст, слюсар будівельно-монтажного управління № 8 Михайло Чернега в цей час стоїть на автобусній зупинці і мрійливо посміхається. Можливо, він уявляє свого маленького пухляка Вадима.

Ми всі з 66-го

Сонце, як цікавий малюнок, дивиться на подвір'я будинку. Воно одягає в тендітну позолоту брунатні гілочки черешень слив, тополь, посаджених руками жителів будинку № 66.

Квітневий день настроює трансляцію пернатих артистів. О, вони не тільки «виступають» на «естраді» крилатих крон, а навіть і у квартирі одного з перших піонерів нашого міста О. К. Постолатія, де папуки щоденно змагаються у вокальній майстерності із своїми колегами — чижиками.

П'ятиповерховий будинок на вулиці Леніна огортає серпанкова тиша. Майже всі 67 квартир порожніють. У такий час біля квітника можна зустріти старого пенсіонера із квартири № 36 І. Г. Мозолевиця. Нумизмат і філателіст, Іван Георгійович ще і кинголюб.

Коли надходить надвечір'я, будинок № 66 починає плескати в дерев'яні долоні дверей під'їздів, ніби радіючи поверненню своїх господарів.

Тоді по сходах піднімаються трохи стомлені, але щасливі хірург Т. В. Карліна, молода робітниця заводу радіовиробів Світлана Семенча, лауреат обласної комсомольської премії імені Ю. Яковського, викладач Кіровоградського музичного училища Олег Смолянський, студент інституту сільськогосподарського машинобудування Володимир Каленчук, Світлана Козловська та інші.

Близько двохсот мешканців будинку збираються у своїх сім'ях і в той же час об'єднуються в єдину двоохотчелову сім'ю. І дуже відрадно було почути те, що всі вони живуть дружно і злагоджено.

На жаль, я не зміг розповісти про всіх окремо, про їхні долі і сподівання. Аж для цього одного дня замало. Тим більше, що ця незвичайна сім'я будинку № 66 по вулиці Леніна живе вже десять років.

В. ГОНЧАРЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

На фото: біля будинку № 66 по вулиці Леніна.
Фото В. Ковпака.

Дніпровський заспів

4 листопада 1960 року багатоти-сечний колектив Кременчуцького району зібрався біля старого Табурниці на мітингу, присвячений достроковому введенню в дію на нову потужність Кременчуцької гідроелектростанції на Дніпрі.

«Молодий комунар», 7 листопада 1960 року.

Сині коні — вітри — розкошені гриви,
Ви не знали пудил, ви не знали стремей,
Голі ж гауко сурмили у раструби ринни.
Сині коні, злітайтеся на серце до мене.
В перегоні громів, за дощами зеленими
Прогаршое наш день над станами Дніпра,
І над саятими водами,
Не моряна спляче — а веселка лобла!
У тудинні дрогів, в піднебесі сарачому,
Що злилося в один горизонт голабий,
Скільки плач, скільки рук ми відчужем, побачимо,
А над ними, мой щит весняний — голуби.
А над ними — тополь розкошисає місто,
Пароплаві гулки серед гойдалик хвилі,
Умивається ранок в росі свіжолістоу,
Одягає, як німб, сонця красного бриль.
То не ранок іде — то мої побратими,
То не ранок спінить — то подруги мої.
І над гомоном моря, над валами крутими,
Чути вічну легенду вродистих рай...

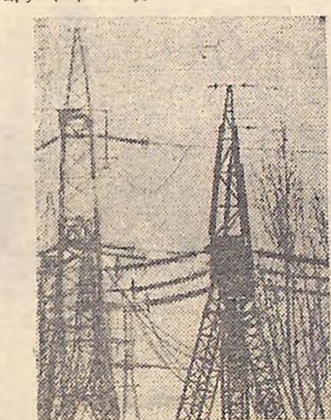
«То було десь 1650-го літа, коли воля і краса наша нуртувала в коренищах древніх тополь, коли ранок прокидався сполохано од скреготу шабел і тупоту кінських копит, Три дні і три ночі бігали козацькі сотні з татарською. Оточили нечестиві, тиснули з усіх боків, та сини Хмеля мужньо боронилися, свято стояли... І тоді подумав хан: а чи не джерело дають силу і славу? І наказав забити джерело... Відтоді голою стала земля, тільки пісок та дикі вітри шугали подем... А згодом вертали з походу воляки Хмеля. Здогадалися вони про страшний січу, і викопали на тому місці кришню. І осяяли шабелі свої, і полишили тут старого козака, зраненого в бок, вимурувавши його зинилицю. Відтоді й зачалася Табурниця».

Сині коні — вітри — незгадувані віком,
Ви гуляли в пісках придніпровських пустель,

В ситім крупі — уламоч щербатой піки
Молодим дубчаком проти неба росте.
Розкажіть же, пітри, та й покладіть славу,
Як на берег Славуті на зорі молодій,
У спеціках запалених Кассеном лави
Принесли буйнощити зелених садів.
Як джерела старі оновлялися в силі,
Як морани зоря у степу пролилися,
Як наплав горизонт у чайнім розкрилі
До гарячих пісків, до причалу села,
Розкажіть, як дрови, наче арфи заграли,
Розкажіть, як турбін завертілись довголет,
Як мільйонами свч сонцевий хорали
Задзвеніли над егеном свій перший куплет.
Володимир Ілліч... Вам би тої хвилини
В товариство робоче з Мавзолею прийти...
Нахилила до хвилі красні грона калина,
Понад нею гудуть, не стихаючи дрови...

«Спасибі тобі, посестро, що ти ночей не доспіла, не думала ні про йому, ні про заковані черевки. З першого дня спорудження Кременчуцької гідроелектростанції перебула на будову з комсомольською пупівкою, попросилася в бригаду бетонярів. Поруч були такі ж, як і ти дітчата — Галина, Лариса, Ольга... Минув рік, другий. Береги моря одягалися в бетон, запрацювали перша, друга, третя турбіни... Разом із спа-

дахом лампочок Ілліча на твоїх гру-дах снілалихула позолота нагороди... І в скупим записом: «Іанні Вовк за доблесний труд...»

Мов далеке небо незоре,
Мов з легенди хлопці-моряки,
Здрастуй море, Кременчуцьке море,

Добрий день, мої трулівики,
У тоб — і Чорного прибої,
У тоб — і Каспій розмах,
Як шумни, гримни переді мною
У мілких бетонних берегах!
І в тоб, як в дзеркалі казковім,
Бачу я зйинці наших дів,
Бачу неба голубинь бузкову,
А у небі — білих воркунів,
А над морем, мов сніжинки, чайки,

В сонячних проміннях золотих,
Бачу хлопців у простих фуфайках
І дівчат у хусточках простих.
Це ж поли робочими руками
Загнуздали греблю Дніпро
І дрови понесли над станами
Світла електричного тепла.
Здрастуй, море, неспокійне море,
Буйні хвилі з обрєм вінчай...
Здрастуй, краю, непомірна зоре,
Здрастуй, мудра мрія Ілліча!

Валерій ІОР'ЄВ,
спецкор «Молодого комунара».
м. Світловодськ.

ЛЕНІН У МОЄМУ ЖИТТІ

Тільки вчитися...

Ленін у моєму житті? Говорити про це і легко і важко. А насамперед — радісно. Вперше Ленін завітав до мене з розповіддю мого дідуся, колгоспника, який пройшов шлях від безграмотного хлопчини до голови колгоспу.

Потім він гланув на мене теням поглядом з старіною Букваря, а незабаром пов'язав мені червоного галстука, покликав у піонерський похід. Він був присутній в кабінеті першого секретаря райкому комсомолу, коли мені вручали комсомольський квиток. А нещодавно Ленін говорив зі мною, як з делегатом третього з'їзду комсомолу.

Ленін у моєму житті? Не доля моїх батьків, моя доля. Це світле примірених шкіл, мої улюблені книги і чисті світляки.

Лариса МАТЮШІНА,
учениця 10-го класу Наукоукраїнської СШ № 7.

ЛЕНІН У МОЄМУ ЖИТТІ

Тільки боротись

Я — ординатор травматологічного відділення Кіровоградської обласної лікарні. Звичайно, про якийсь план у моїй роботі не може бути й мови. Навіть більше: чим менше у мене роботи, тим кращий пастрій. Бо не значить, що лиха доля обійшла моїх підопічних, що нещасних випадків у місті і області стало менше.

Я не можу згадати, коли вперше в моє життя прийшов Володимир Ілліч. Чому, здається, що я знав все життя, у важкі хвилини радився з ним, разом з ним радів у свята. Моя чотирирічна донька Олена теж знає, хто такий Ілліч. Розповідав про нього я їй, розповідав мама. А вона, Олена, розповість про вождя іншим. Так і буде жити серед нас великий Ленін, як член нашої сім'ї!

О. ГОРСЬКИЙ,
ординатор травматологічного відділення Кіровоградської обласної лікарні, член комітету комсомолу.

світлосмось

Шушенське-1970

З далекого Шушенського надійшло повідомлення: там у переддень славного освячення святого відкрито меморіальний музей-заповідник «Шушенське істанція В. І. Леніна».

І знову, як всім місяцями тому, мені захотілось побувати там, притиснутим негнучкими вулицями селища над спокійною Шушею, серцем і думкою ще раз припасти до всього, що зв'язане з дорогим іменем вождя. Автім, ця мрія — неутішна, бо скільки б не був там, вона супроводжуватиме все життя. І не тільки мене...

Коли в будинку селянина Зирянова, де проживав перший шушенський рік заслання Володимира Ілліча, ми з чечено-інгушським художником Миколою Латишевим стояли біля столу з зеленою лампою, то кожен думав по-різному. Хоч, по суті, про одне й те ж. Я — про те, як далеко сагає погляд Ілліча з цього глухого кутка — аж до Єлисаветградщини, про закладену долю селян якої він писав у «Розвитку капіталізму в Росії», а Латишев обмірковував найскрапніший поворот теми — він приїхав у Шушенське, щоб дістати натхнення на створення картини про роль В. І. Леніна в розквіті шасливості долі чеченців і інгушів.

— Я тут уже чимало часу провів, — розповідав Микола Григорович, — пробив багато замків, деякі речі вже й викінчив, а от задоволення не маю. Ленінська тема — це тема, яка вимагає найглибшої думки і найвищої майстерності.

З такими ж почуттями працювала тут і художниця з Москви Олена Сергіївна Михальська, і багато інших митців — служитель пензля і пера.

Та, певно ж, найвідповідальніше завдання впадало на долю тих, хто створював меморіальний музей-заповідник.

Справді, найдосвідченішим спеціалістам — працівникам Всесоюзного виробничо-наукового реставраційного комбінату і Державної центральної науково-реставраційної майстерні імені І. Грєбаря, московського Державного історичного музею, Центрального ордена Леніна музею революції СРСР та інших науково-дослідних установ країни впадало велике завдання: відновити усе село, далеко минулих часів в його забудові. Це означало створити по архівних документах, спога-

дах, залишках речових доказів картини: старовинне сибірське село — 29 садів, 150 надвірних будівель. Гола вулиця йде по темній стіні шинку, міцні ворота купецької садиби, частісінько пересильного острогу, пошвиднячий будинок, що вріс у землю біля самої Шуші і, замикаючи коло, повертається до будинку Зирянова...

Влітку минулого року на цьому місці кипіла робота. Нині заповідник відкрито. Він переконливо свідчить кожному відвідувачеві про велич подвигу Володимира Ілліча, який у такій глушині зміг тримати в полі зору всю неосянжу Росію, написати тут понад тридцять праць, — «Завдання російських соціал-демократів», «Розвиток капіталізму в Росії», «Наша програма», «Насущні питання», «Протест російських соціал-демократів» та інші.

У цих творах В. І. Ленін ідейно розгортає боротьбу революційного марксизму — народників, «економістів», «дегальних марксистів». І тут же Ленін склав план створення загальноросійської політичної газети.

Про титанічну революційну роботу Леніна яскраво розкажуть історичні експозиції в дев'яти будинках музею-заповідника.

Шушенський музей відкрито. Але роботи не припиняються. Природним продовженням музейного комплексу і подвоєнням контрасту епохи стане сучасне місто-пам'ятник Шушенське. Нині воно буде прискореними темпами. Виростуть тут будинки-красені, проляжуть широкі проспекти, будуть працювати нові потужні підприємства. І заливатиме все довкола електричним світлом струм із Саяно-Шушенської ГЕС, що споруджується записом поруч на могутньому Єнісеї.

Життя йтиме своєю чергою. Тисячі і мільйони гостей Шушенського будуть милуватися його красою. Але жоден з них не полишить уваги двох вікон: у центрі майбутнього міста, в сірому в темному селі, щоночі до ранку світитимуться вони в селянських будинках Зирянова і Петрової. То Ленінське світло. Світло його зеленої лампи.

Георгій ШЕРБИНА.

На фото: Шушенське будується.

СХІДЦІ ДО ІЛЛІЧА

Ці сходи були крутими і в той же час радісними. Вони склалися з безлічі прочитаної літератури про Ілліча, з жагучих роздумів, з прослуховування пластинок з його промовами.

Перший східць у відтворенні рідного образу вождя на сцені і подолав у 1954 році. У монтажі «Володарем світу буде труд!» я на кілька хвилин з'явився перед глядачами, імгнучи характерні для Ілліча жести.

Зараз важко судити наскільки вдався тоді мені цей надзвичайно складний і дорогий образ. Пригадую лише одне, що дуже хвилювалося.

А через десять років мені, самодіяльному актору, випала висока честь грати в п'єсі М. Погодіна «Третій патетичний». В цій виставі я повинен був передати не тільки зовнішню схожість з Володимиром Іллічем, а й внутрішню його енергію. Ось чому робота над образом В. І. Леніна почалася з... поїздки до Москви, де в першу чергу зустрівся з народним артистом СРСР Б. Смирновим, який створив образ Ілліча на сцені МХАТу.

Поради відомого митця допомогли мені зрозуміти образ В. І. Леніна не тільки як геніального вождя світового пролетаріату, а і як чужину і надзвичайно скромну людину.

Нарешті відбулася прем'єра п'єси М. Погодіна «Третій патетичний», яку поставили наш самодіяльний колектив у Паладі культури «Жовтень».

На здачі спектаклю був присутній старший бльшовик О. Башин, який бачив живого В. І. Леніна. Після вистави Олександр Петрович підійшов до мене і міцно потиснув руку. Це, мабуть, найкраща була оцінка моєї гри.

Східці до образу Леніна. Вони підняли мене на висоту пізнання незвичайної і надзвичайно прекрасної людини нашої епохи.

Звичайно, є в мене і своя заповітна мрія. Хочеться відтворити образ Ілліча в Рудовій п'єсі М. Погодіна «Людина з рушницею». Але не вже нові східці. Теж надзвичайно відповідальні.

О. ВОЛОШИН,
артист Кіровоградського самодіяльного народно-го театру Палацу культури «Жовтень».

І НОВІ ЗАГОНИ

Біля пам'ятника Володимиру Іллічу Леніну — урочиста тиша.

І параз:

— Загін імені Анні Морозової, струнко!

Ще мить і загряг гори, застукотів барабан, злетіли червоне знамено. Загінотило воно біля підніжжя постаменту, розлілось рожевим світлом на площі. І біля нього третьокласники дають клятву: Віта Дікусар, Ірина Левадіна, Наталка Феденко, Надія Саченко, Олена Сергун, Наталка Голдовська, Світлана Резніченко, Галина Скресанова, Олександр Кривенко, Олег Касенко, Віктор Бурдейний, а Кіровоградської школи № 6, Шестикласники — їх шефи — поїзують дітям червоної галстук, відійшли вони — вони леді.

Ще білий червоно розквітла площа, стрункіше вишуканіся ряди, а на високому постаменті усміхався Володимир Ілліч.

Фото В. КОВПАКА.

ЗА ШИРОКИМ світлим квадратом вікна було весняною розматістю і снагою землі. Вона щедро наповняла дощем, про який залишила на задку автографи калюжі.

А у вчительській кімнаті — тиша. Лише дивовижний металік, ламаючи тендітні зелені крильця, безпорадно б'ється в зачинену шибку вікна. І той металік цікавив Івана Ткачука куди більше, ніж чергові нотації класного керівника. «Ось так завжди, — думав про себе, — Запінючись на декілька хвилин, будь ласкавий — ходи до вчительської...»

— Ну що ж. Можеш йти. Відно, не буде з тебе толку, — почула зморений голос І, низько опустивши голову, тихо вийшов з кімнати.

Звичайно, він нікому не скаже про те, як важко добиратися до школи із свого хутора в сусіднє село з незрозумілою назвою Свиріве. Добре, коли надворі тепло і сухо. Тоді і чотирикілометрова відстань немов би скорочується наполовину. Але коли йде затяжний дощ, коли зимове крило снігових іній зависає все небо, і землю, — тоді не зовсім весело.

Якось однієї приїждив до Ваньки Том Сойер. Посміхнувся глузливо, сів на стілець, закинувши ногу за ногу:

— Ну? Знову хвалиться перед хлопцями, що вирушив у мандрівку? А я не візьму тебе з собою!

— Чого, Том?

— Дядя Джим каже, що з такими друзями, як Ванько Ткачук, тільки заціпеніє ватись можна...

— Том, даю слово! Прокладався рано-вранці, вирушав до школи, і там, ще задовго до занять при світлі електричної конструював чорнявий хлопчачий геометричний фігур, робив макети хімічних заводів...

Потім постукав у двері до Івана ще один чоловік. Кремизний, м'язи так і переливаються під шкірою, так і грають кричовою силою.

— Хто ти? — запитав наполохано.

— Геркулес, з історії, ти ж вчора читав про мене...

— І чого тобі?

— Та так, ногомоніти трохи... Та, бач, я не сам...

Справді, за широчиною спинною Геркулеса стояли Овод, Павка Корчагін, Олег Кошовий...

— Не падай в розпач, — лягала на плече рука Олода, коли Іван не пройшов за конкурсом до Харківського університету.

— Гудо спина, ноги, мов наліт свинцем? То з незвички... чувся голос Павки, коли працював на «Червоній зірці» у Кіровограді.

І так завжди. Овод, Павка, Олег.

Побратими Іванові. Скрізь-разом. На заводі, в армії... Коли сержант Іван Ткачук звільнявся в запас, командир запитав:

— Ну, а тепер куди?

— Думка в мене одна, — відповів тоді сержант. — Буду вчитися.

Так Іван став студентом Кіровоградського педагогічного університету.

Набутий обсяг знань з радіо та електроніки в армії був базисом для подальшого навчання. Громадська робота забирала майже весь вільний час. До учобних занять доводилося готувати.

ся пізно ввечері, коли навкруги все засинало. А трудності підстерігали на кожному кроці. Господарка, у якій мешкав на квартирі, заборонила займатися «маргіотратством електронікою». Здавалося, виходу не було, та студент-відмінник не хотів у це повірити. Тихенько підсувався до вікна і при тьмяному світлі ліхтаря, що освітлював нічну вулицю, вчитувався в ледь помітні цятки рядків підручника — та конспекти і так — кожен день...

Якось викликали Івана до комітету комсомолу.

— Думавмо послати тебе в складі будівельного загону в Кримську область, — відразу ж приринув до діла секретар комітету. — Не заперечуєш?

У південній області, на поєній щедрий розсиченим сонцем і сухими вітрами, він знаходив романтику в трудових буднях рожевих ранків. Непомітно пролетів місяць роботи. Всі студенти разом з будівельними спеціальностями одержали почесні грамоти Кримського обкому комсомолу. А їх керівник — Іван Ткачук —

Ім'яний подарунок і Грамоту ЦК ЛКСМУ.

У минулому році він був делегатом республіканського з'їзду студентів — активістів у Києві. Сповнений свіжими враженнями, збагачений досвідом повернувся в Інститут.

З любов'ю говорить він про своїх викладачів: Івана Захаровича Копальова, Ігоря Васильовича Попова, Анатолія Опанасовича Лесенка, і серед них згадає прізвище класного керівника Тетину Маркіяну Стреліничову.

— Ця жінка мчила нас жити і працювати, — говорить він, — і всім тим, чим я збагатився, завдячую саме їй. Ми і зараз листуємося, ділимося своїми планами. Я питаю, чи є у нього ідеал — фізика.

— Мабуть, як такого немає, — помовчавши говічить він, — Всі вчені доповнюють один одного, і свій ідеал я вбачаю лише в поєднанні з іншими науками.

Зараз студент IV-А фізмату, загальний улюбленець, Іван Ткачук закінчив роботу по науковому комунізму на тему: «В. І. Ленін і боротьба молоді в капіталістичних країнах». Вона має йти на республіканський конкурс студентських робіт.

Ось такий він — уродженець Голованіщчини. Ленінський стипендіат — висує Кіровоградського педагогічного Іван Ткачук.

Анатолій САРЖЕВСЬКИЙ, позаштатний кореспондент «Молодого комунара».

НАЙДОРОЖЧА СТИПЕНДІЯ

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМ з Швейцарії, один дитини в Цюрихському Народному домі відкрито меморіальну дошку на честь В. І. Леніна.

Скоро ось уже 10 років, як Народний дім є робітничим клубом: тут часто збираються представники прогресивних сил найбільшого швейцарського центру країни.

У Народному домі нерідко бував у роки еміграції Володимир Ілліч Ленін. Він брав участь у зборах Цюрихської секції соціал-демократичної партії Швейцарії.

У голубому залі 9 січня 1917 року Володимир Ілліч виступив перед молодими робітниками Цюриха з доповіддю про значення російської революції 1907 року.

Звертаючись до присутніх (багато з них стали згодом важливими діячами робітничого і комуністичного руху), Володимир Ілліч сказав, що революція 1905 року пробудила під сну Росію і створила революційний народ, керівний революційний апарат.

Напередодні виступу а дня народження В. І. Леніна в пам'ять про цей

ЩЕ ОДНА МЕМОРІАЛЬНА

виступ і було прикріплено до стіни голубого залу бронзовий барельєф із зображенням вождя світового пролетаріату.

На урочистій церемонії виступили керівники товариства «Швейцарія — СРСР», Швейцарської партії праці, посол СРСР у Швейцарії.

...Піднімаючись вгору вулицею, яка називається Шпигель-Гассе. Ось нічим не примітний будинок — номер 14. Тепер він відомий в усьому світі: тут з лютого 1916 до початку 1917 року жив Володимир Ілліч. У цьому будинку і одержав він звістку про повстання царського самодержавства, звідси він вийшов у вирішальний Петер. Наприкінці 20-х років на стіні будинку було встановлено меморіальну дошку.

Є в Швейцарії і ще одна меморіальна дошка, присвячена В. І. Леніну. Вона була відкрита напередодні 50-річчя Радянської влади в листопаді 1967 року в Женеві, де жив і працював Володимир Ілліч.

Г. ДРАГУНОВ.
(Кор. ТАРС).

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 35
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35,
відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОП КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ. м. Кіровоград.

Друкарня Ім. Г. М. Дмитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Гліпки, 2.